

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre . . . . . 12 kor.
 Fél évre . . . . . 6 kor.
 Negyedévre . . . . . 3 kor.
 Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRTÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és
 kiadóhivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Bethlen-utca 2. sz. alatt.

Levélgyűjtő részét illető közlemények, mint az előtti zetesek és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adnak vissza.

Budapest, 1903. aug. 29.

A hosszas válság alatt egy téves felfogást igyekszik az ellenzéki sajtó belevinni a magyar köztudatba; s ez az, hogy a harcoló ellenzék képviseli egyedül és jogosan a magyar nemzeti érdekeket.

Érdemes e tévannal tüzetesen foglalkoznunk. A parlamentarizmus legelőkelőbb fogalmaiban találja csafolatát az ellenzék magahitt állítása; még a legfelfogultabb szélsők is beismerik, hogy a mai képviselőház nagy átlagában törvényes és szabad választás útján gyűlt össze és ime a majdnem ötödfelezés képviselő között mégis alig van 50—60 ember, a ki a mai vigasztalan helyzet megteremtésében, az obstrukcióban résztvevő volna és azt helyeselné.

Valóban megáll az embernek az esze, hogy mily alapon arrogálhatja magának ez a parlamenti töredék azt, hogy ő képviseli az egész magyar nemzetet és annak érdekeit?

Eljárásukat menteni nem lehet, megmagyarázni is csak úgy vagyunk képesek, ha látjuk azt a vaskos fogalomzavart, a mely magatartásukat elejétől fogva jellemelte; ők összetevestették az elérendő célt az eszközökkel s nem azt tartják a fontosnak, hogy a célt elérjék, hanem, hogy az általuk választott eszközöktől és uttól el ne álljanak.

Ezek az eszközök pedig erőszakosak és türelmetlenek, az ut pedig kockázatos és — alkotmányellenes. A lényegét, a célt tekintve, azt hiszem, nincs és nem is lehet különbség a magyar emberek között, hiszen melyikünk szívében nem ég a vágy a magyar nemzeti állam teljes és tökéletes kiépítése után? Olyan ez a cél, mint a Nebo hegye, a mit róla belátni, az az Igeret földje, a jövődő „Nagy Magyarországa.”

És én értem, hogy a magyar ellenzéki politikusokat hevíti a vágy, hogy ők szeretnének a magyar nép Mózese lenni, hogy a szenvedések sivatagában való évszázados kóborlások után mielőbb megmutathassák ennek a sokat szenvedett magyar népnek az Igeret földjét.

Csak hogy ez a Nebo hegye meredek s a nép, a hosszú vándorlástól, tikkadt. Két ut vezet a hegyre: az egyik egyenes, megy a csucs felé torony iránt,

tüskön, bokron, sziklákon és szakadékokon keresztül; az égető napban nincs egy árnyas fa, a hol megpihenjen a vándor, nincs egy forrás, a mitől megenyhüljön. Lehet, hogy a kik ezt az utat választják, tán valami hamarabb felérnek a hegyre, de kitudja, hányan dőlnek ki az utban, hány szegi nyakát a sziklákon, hány bukik le a mélységbe.

A másik ut hosszabb ugyan, de árnyas szerpentinekben halad: lassabban, de biztosabban a cél felé; akik ezen mennek, kimélhetik erejüket, pihenőket tartanak a kapaszkodók után, erőt gyűjthetnek, a helyett hogy veszítenének.

Hogy kiki melyik utat választja a magáélemben, az mindenkinek a saját dolga, ha kitéri a nyakát, az csak az ő baja; de a politikusoknak, a kik nemzetük sorsát tartják kezükben, lelkiismeretlenség könnyelműen és ok nélkül rávinni az országot az éleveszélyes útra, főleg akkor, a midőn az már a másik nyugodalmasabb, de biztosabb uton már olyan szép darabot megtett — ugyanazon cél felé.

Nemzetünk már egyszer voltilyen választón, 1848-ban. Az egyik, a lassabb, de békés és biztos fejlődés útján Széchényi István akarta vezetni a magyart, a másik Kossuth Lajos. A történelem Széchényinek adott igazat.

A mai parlament nagy többsége a békés fejlődés, programja alapján kapta mandátumát, a polgárok nagy többsége tehát döntött a választandó utak között: a tán lassabb, de biztosabb ut javára.

Honnét veszi tehát a jogot az obstrukáló ellenzék arra, hogy kisajátítsa a hazafiságot a maga számára és jakobinus fürmedvényeket kiabáljon mindazokra, a kik nem hajlandók az ő veszedelmes politikájukat követni?

De sőt tovább megyek, magában az ellenzék körében is hallatszanak már hangok, a melyek a békés megoldást és a becsületes megegyezést óhajtják.

Eleven példája ennek a legkomolyabb függetlenségi politikusok egyikének, Mezőssy Bélának beszámolója; minden jó hazafiban rokonzást kelthet annak a békés kibontakozásra vonatkozó része, melyben a Beöthy-fele merev álláspontot képtelenségnek tartja.

A nemzet ma választaton van; én nem féltém a ma-

gyar népet, józan érzeke meg fogja neki sugni, hogy kiket választson vezérül — nem hiszem, hogy meg ne érezné azokon a sujtásos magyar dolmányokon, — a melyek a magyar politikában most oly hirtelen divatba jöttek — az évtizedes naftalin szagot és meg ne látna a dolmány alatt a — lólábakat.

SZEMLÉ.

A válság. A király befejezte a kihallgatásokat és beállott a bizonytalanság. Az egész politikai világ egy óriási kérdőjel, senki semmit sem tud, még a kihallgatott államférfiak sem, kivéve azt, a mit ők a királynak előadtak. A király az összes kihallgatás alatt nem nyilatkozott az elhatározásáról, sem egyes kérdésekről, hanem előbb meg akarja hallgatni a meghívottakat s mikor az előadott dolgok összesége előtte lesz, csak akkor fog dönteni a válságnak úgy tárgyi, mint személyi része fölött. Miután pusztán katonai kérdésekről van szó, a király a döntés előtt nagyon természetesen meg akarja hallani a katonaköröket s annak meghallgatása után határoz csak, a mi pedig csak a második budapesti tartózkodása alatt fog megtörténni. A király a nemzeti követelményekkel szemben korántsem tanúsít oly rideg magatartást, mint azt általánosan híresztelték. Belátja a nemzet törvényes jogát a hadsereg kérdésében; de viszont nem lépheti át azt a határt, a mely az eredményeket illetőleg a hadsereg egységét érintené.

A katonaság visszatartása. Mivel az ideai ujonczjutalék nem szavaztatott meg, a harmadik évet szolgáló s az idén szabadságot legényesség a törvény értelmében f. év december végéig szolgálatban marad. Az ellenzéki lapok ezen intézkedésért is a kormányra szeretnek hárítani a felelősséget. Ezzel szemben ki kell fejeznünk, hogy a parlament történetében nem akad példája annak, hogy a rendes ujonczjutalék törvényes megszavazását az obstrukció valaha erőszakkal meggátolta volna. Az ellenzék még sohasem ragadtatta magát erre a csaknem anarchista lépésre abból az okból, mivel a kormányhoz nincsen bizalma; mert az ujonczju-

TÁRCZA.

Kossuth.

Minden esztendőben: kalásztérő nyáron,
 Nagy ünnep virrad fel nagy Magyarországon;
 Kossuth Lajos neve
 Napja, ragyogása —
 Kossuthnak a lelke
 Száll a levegőbe,
 Hogy népét megáldja.

Megáldja a népét, megáldja hazáját,
 Honi vértől azott minden kis parányját,
 És az ő áldása
 Megfogamszik rajtunk;
 Biztató sugára:
 Lelkünk vágyódása —
 Régi szabadságunk.

Régi szabadságunk, az a dicsőséges,
 Soha nem hervadó hirvirággal ékes
 Felragyog az égen
 Megváltásul nekünk;
 Tiszta dertjében
 Éledő reményen
 Tűnik szenvedésünk.

Szabadság fájának kihajt a virága,
 Pusztul az idegen átkos zsarnoksága,
 Számúzve örökre,
 Ósi nemzetünkről;
 Dajják nemzedéke
 Kél új győzelemre
 Magyar föld öléből.

Diadal szavától hangos lesz az ország;
 Felrepül a bérczre, betölti a rónát
 Harsonak zengése:
 Régen várt boldogság;
 Mert immar betelve
 Százados küzdelme:
 Győzött az igazság!

Győzött az igazság, szent joga hazádnak:
 Fénye élelednek, martyrkoronádnak —
 Dicsőséged útja
 Fel a menyországba,
 Nemzetünknek atyja!
 . . . Hű nemzeted ajka
 A te dicső neved mindörökre áldja.

Ince Béla.

Örömtelen . . .

Örömtelen gyászos évek
 Feleljetek hogyha kérdlek,
 Nem lett gyáva, nem lett törpe,
 Szállni tud bár szárnya törve
 Én a daczos, büszke lelek!

Lett volna mi röhöz kösse,
 Vigasz nélkül mind örökre.
 Nehezül rá sok-sok átok,
 Elmondom ha nem tudnátok
 Mért hullattam könnyűt, könnyre.

Sötét erdő aszott lombja
 Mintha az én búmról szólna,
 Hogy én boldog sosem leszek
 Nem bántaná a lelkemet,
 Ha megérdemteltem volna.

Ábránd képek.

Föl-föl tűntök képzetembem,
 Szülőföldem, játszóházak,
 S gyötrik, bántják a lelkemet
 Olthatatlan, égő vágyak.

Ábránd képek, hiu vágyak,
 Mult időknék fájó álma,
 Nyugtot az én bús szívemnek
 Hagytok-e már valahára . . .

Rózsanyilás, virághullás,
 Benne van az élet képe,
 Virághullás a szívemben
 A nyilásnak vége, vége . . .

Van az én lelkemnek . . .

Rajta kapom magam
 Hogy bankódom újra,
 S amint fájó szívvel
 Gondolok a multra.
 Bele sem merek már
 Nézni a jövőbe,
 Jobb talán még is ha
 Nem tudjuk előre.

Nem egy gondolat von
 Homlokomra árnyat,
 Nem hogy mind hiába
 Esengem utánad,
 Nem hogy el nem érlek
 Ezen a világon . . .
 Van az én lelkemnek,
 Van hogy még mi fájjon . . .

Sallak Béla.

talék megszavazásának meggátolása megrendíti a hadsereget és védtelenné teszi az országot, aminek elkerülésére minden hazafinak, még ha a legszélsőbb ellenzéken ül is, mindenáron törekednie kell. Ugy látszik az ellenzékilapok attól tartanak, hogy a választók ezt a menthetetlen lépést az ellenzékétől fogják számonkérni és ezért megkísérik, hogy a felelősséget a katonai hatóságokra és a kormányra hárítsák. Elengedhetetlen szükség tehát, hogy a közvélemény előtt is megdönthetetlenül megállapítsuk az a súlyos felelőség, amely az obstrukciót ebben az irányban terheli.

Kirándulás Kassára és a Felvidékre.

(Folytatás.)

A ősi sziklakő hó esillagott a repedésekben és vízmosságokban s mi nyári meleg fényben gyönyörködünk a vízesések szakadatlan sorozatán, míg feltörtünk a Zerge szállótól az öt tövében fekvő óriási vízeséshez. Tell azt a látványt, festő azt a képet, művész azt a hangulatot visszaadni nem tudja, a mely láttára megelpezt.

40 méter magasból rohan a Tarpatak s esik le sziklára, miriárd atomra bomolva fel, permetezve meg a szemlélt s alkotva szívárványt a rásütő nappal. A nap-sugárnak és víznek ez a házassága, melyből Iris, ez a csodaszép szülött származik, alig 2 méter széles sziklavapában folyik le. A természet nászajándéka a tenger sok áfonya, zenéje a víz mormogással tele csattogása, nászközöség a száz meg száz turista, kik egymást alig tudják kerülni a sziklafalon nyugvó pallón s sziklameredélyen vezető uton.

Alsó-Tátrafüredre gyalog, fáradtan érkezünk s jó etvágygyal költöttük el az ebédet, mely potom árért lukullusi volt, dr. Pap Sámuel orvos közbenjárásával. Fűszerezte erdélyi protestáns nagyasszonyunknak Kemény Kálmáné bárónénak szíves érdeklődése, ki örömet fejezte ki, hogy a „mi fiaink“ t látja s több tanárt megszólításával tüntetett ki.

Füredről estvére Poprádra mentünk s megháltunk s 22-én reggel kocson (érsd rázós töt szekerek) a dobsinai jégbarlanghoz értünk. Óvatos gyaloglás után jól felöltözve ereszkedtünk alá 80 méter mélyre s a villamfényben tündérei csillogással ragyogó jégalakulatok fantáziánkat annyira működésre ingerelték, hogy lelkünk a jégkorszak mesés multjában kalandozott volna, ha a nagy teremben korcsolyázó kis lányka nem emlékeztetett volna a Halifax jelenére. A barlang eke, a szép „függöny“ leomolva jégdarabokban szétszórva nyugszik. Világhírűvé lesz azért ez a barlang, ha az évek hosszú sorával folyton növekedő vastagságu jégkolosszusok a barlang üregét addig be nem töltik.

Kijövet megebédelve ültünk kezdetleges járműveinkre s vonultunk át, hazánk legszebb, legsajátosabb, legmegragadóbb völgyén s sziklakapuja alatt keresztül Dobsinára. E völgyet szépsége mellett szentté tette a magyar szabadság-megszentelő verálodozata. Vasut szállított Pelsőczre, hol a tótság vége s az erős magyarság kezdete. Jó vacsora s alvás után az Aggtelekről elénk jött magyar kocsi ragadtak az aggteleki barlang természetes nyílásig. Ezen a nyíláson egy óráig tartó uton hatoltunk a természet csodálatos műhelyébe. Ebéd után kocsiikkal a tulsó, mesterséges nyílásig mentünk. Itt 330 lépcsőn le érve megnéztük a barlang be nem füstölt, hófehér és rózsaszínű cseppkő alakulatait. Megragadóbb, csodálatosabb látványa a természetnek nincs.

A barlang felét a M.-Kárpát-Egyesület megvette, másik fele a hóbirtokossága. Nincs pénze az egyesületnek, hogy ezt is megvéve világítsa s jól hozzáférhetővé tegye. A kormány kötelessége volna a világnak ezt a legcsodásabb cseppkőbarlangját világhírűvé tenni! A jósáfoi határt odahagyva Szin állomáson vasutra szálltunk s Miskolcz városán, kirándulásunk utolsó állomásán szálltunk le; a főgimnázium tanárainak szívesége jó fekvőhelyhez s kitűnő vacsorához juttatta kicsiny, fáradt csapatunkat. Mégis a hajnalal keltünk s a kődös reggel már az Avas tetején talált, hogy megtekintsük a vidéket.

A főgimnázium s muzeum megtekintése után kocson Diósgyőrre, Alsóhámorra s Lilafüredre rándultunk fel. Ott a papirgyártást attekintettük érdekes körfutásában. Szívünk örült, hogy a porosz állami levéltár

10 évre kötötte le s veszi legjobb minőségű papírátunkat. A vasgyár pedig méreteivel, gépkezo-szusaival, acélgégyártása Vulkáni munkájával lepett meg. 3000 löcrejű gépek hengereik az izzó acéltömbből a 10 méter hosszú sírudakat.

Tűzokádó nem törhet rémesebben ki, mint a hogy az olvaszó körtéből futatják ki a vas széntartalmát. A telep 5000 munkást dolgoztat, 1300 növendéket 27 tanerő tanít elemi iskolájában. Székely műhelyiell összekötött iskolája növeli s biztosítja a gyárnak a szakképzett munkavezetőket s enyhítgeti ez is a székelyek sebeit.

A háromi tó vadregényes aljában találuk Hermann Ottót, hazai tudományunk büszkeségét. Gyönyörködve sétáltunk Lilafüred regényes vekvesű villái között, hol a reggeli órákban a hegyoldalon mindennapi látvány az özek reggeli idillje.

Visszaértünk Miskolczra s pompás ebéd után kifáradva, de tartalomban meggyarapodva ültünk vonatra, hogy remek kirándulásunk után, melyet a profeszorok magyarázatai s a vezetők felvilágosításai intellektuális tartalommal, a természeti szépségek hangulattal, a sok fáradság türelem és kitartás morális értékkel tettek becsessé, egy álmatlanul töltött éj után „fatonyos kis falunkba“ visszatérjünk s emésszük a látottak tanulságait mint a boa konstrictor az elnyelt özet.

A kirándulás tervezéséért, vezetéséért és kiviteléért ugy a résztvevők, mint a tanulók szüleinek hálás köszönetet mi is szívesen tolmácsoljuk Fogarasi Bélának, főgimnáziumunk érdemes igazgatójának.

Vegyes hírek.

— **Személyi hírek.** Zeyk Dániel, Alsófehér vármegye főispánja t. hó 29-én délután Kolozsvárra ment, honnan Felső-Zsukra utazik sógora: m.-gyerő-monostori br. Kemény Pal, czintosi nagybirtokos esküvőjére, ki br. Petrichevich Horvath Kálmán bájos leányát: P. Horváth Eszter bárónót veszi nőül. — Szász József, Alsófehér vármegye alispánja t. hó 28-án Alvinczre utazott, hol a főszolgabírói hivatalt vizsgálja. — Török Bertalan, kerületünk orsz. képviselője, lapunk főszerkesztője, a napokban hosszabb tartózkodásra városunkba érkezik s atveszi lapunk szerkesztését.

— **Kinevezések.** Vármegyénk főispánja Lóte Lajos vezeti joghallgatót a nagyenyedi járás főszolgabírája melé közigazgatási gyakornoká nevezte ki. Az új gyakornok szolgálatát f. é. szept. 1-jén fogja megkezdeni. — A belügyminiszter Esztergár Gergely csekelaki körjegyzőt a csekelaki anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé nevezte ki.

— **Esküvő.** Kovács Mariskát, Kovács Gyula néhai jó emlékü polgármesterünk és neje sz. Hegedűs Klára kedves szép leányát holnap vezeti oltárhoz dr. Fülöp Ferencz m.-igeni járási orvos. A derek és kedves ifjú páruak és hozzátartozóiknak a legszívesebb örömmel gratulálunk. Az ég áldása lesz bizonyára a frigyén, melyet a mély vonzalom kötött, s melyre áldásos fényel ragyog a szülők példája, szeretete és számos jó barátjuk üdvözlöte. Éljenek zavartalan ifjuságban hosszú boldog életet.

— **Helyettesítés.** Balogh Ferencz, Nagyenyed város főjegyzője s anyakönyvvezetője, mint részvétellel értesülünk, megbetegedett. Benkő Márton, felenyedi körjegyző bizott meg az anyakönyvvezetői teendőik végzésével.

— **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter Schlott Viktor dr. abrúdbányai járásbírósi aljegyzőt a gyulafehérvári kir. ügyészség kerületébe rendelte ki.

— **Halálozás.** Baranyai Károly és neje szül. Kassalik Emilia 7 hónapos Irénke leánya f. hó 29-én meghalt.

— **A városi hatóság figyelmébe.** Általánosán ismert az a nagy veszedelem, melyet városi gyümölcs-termelésünkre a hernyók árasztanak. A panasz is általános; az ok is általános. Egyik ok az, hogy főberező urfiak akadálytalanul pusztítják énekes madarainkat. Másik pedig, hogy a közönség meg nem pusztítja a hernyókat. Egyes emberek hallgatnak a törvényre, vagy még inkább a józan ész szavára; de hiába. Egyes ember még magát sem védheti meg biztosan. Tehát a veszedelem is, panasz is, tapasztalat is általános; de egy dolog: még pedig a legszükségesebb, nem általános. Tudnillik a védekezés. Felhívjuk a városi ható-

ságot, hogy ne csak dobbal sürgesse a hernyóztatást hanem ellenőrzéssel és szigorú büntetéssel is.

— **Gázrobbanás.** Napról-napra igazolódik az a tapasztalat, hogy az acetylen-gáz veszélyes s kezelése nagy gondot és vigyázatot igényel. Tegnapelőtt Budapesten, tegnap Tétényben volt nagyobb robbanás. Mind egyiknél egész épületek sérültek meg; több veszedelmes sebesülések is történtek a vigyázatlanság miatt. Hasonló okból városunkban is robbanás történt f. hó 26-án esti 7 óra tájt az Iparos-Önképzőkör helyiségében. Szerencsére csak egy asztalban esett kár; azt is hamar eljöttak.

— **Beiratkozások.** A nagyenyedi ev. ref. egyházközség által fenntartott elemi fiúiskolába a beiratkozások szeptember hó 1-én veszik kezdetüket és tartanak 6-ig. Belehet iratkozni a délelőtti órákban az iskola helyiségében. (Vár, kántor-tanítólakás). Az 1903—4. iskolai év szept. 7-én nyílik meg, illetőleg a rendezés tanítás akkor kerül folyamatba.

— **Beiratás.** A róm. kath. elemi iskolában a beiratkozás szept. hó 3—5. napjain történik; az iskola 7-en veszi kezdetét.

— **Uj ág. h. ev. iskola.** A nagyenyedi ág. h. ev. egyháztanács a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő új elemi iskolát épített és azt a legmodernebb irányban berendezte. 1903/904. évre szóló beírások f. évi szept. 1-től 5-ig mindenkor d. e. 8—12-ig, d. u. 2—4-ig az új iskolaépületben, Szentkirály-utca 18. történnék.

— **Vadász hírek.** F. hó 20-án Vizaknán nagy hajtóvadászatot tartottak, melyen egy farkas esett el. — A megyei közigazgatási bizottság Csongván hivatalos hajtóvadászatot rendelt el az elszaporodott vadászok pusztítására. A vadászat napját a m.-ujvári főszolgabíró állapítja meg. — A nyulvadászat eredménye nem elégíti ki unmródjainkat. A nyul kevés, az is sovány és metelyes.

— **Tövísi vásár.** Folyó hó 25—27. napjain állatvásár volt Tövísen, annak dacára, hogy az Ausztriába való kivitel tilalom miatt osztrák marhakereskedők nem voltak, nagyon eléak volt. A kereslet oly nagy volt, hogy a felhajtás kevésnek bizonyult. Eladtak 2910 drb ökröt s vegyes marhát körülbelül százezer forint értékben.

— **A nagyenyedi Önk. Tűzoltó-Egyesület** saját pénztára javára, folyó 1903 év szeptember hó 6-án a sétateri fedett táncz helyiségben műsorral egybekötött nyári táncz mulatságot rendez. A mulatság műsora: 1. Magyar szabadságharc emléke. Egyveleg előadja az Ö. T. E. zenekar. 2. „Fuzsitus muzsikás“ vig monolog, előadja Incze Miklós ur. 3. „Magyar népdalok“ czigányzene kísérettel ének es hegedűn előadja: dr. Joksman Ödön ur. 4. férfi dalkar vezető dr. Farnos Dezső ur. 5. „Két év multán“ vig jelenet. Előadja Winkler Lia k. a. és Folyovich József ur. 6. Magyar népdalok, éneklő czigányzene kísérettel: Bihary Béla ur. 7. Férfi dalkar: vezető Dr. Farnos Dezső ur. 8. „Magunk között“, induló, előadja az Ö. T. E. zenekara. Kezdeté pont 7 órakor. Személyjegy ára 1 kor. 20 f., családjegy ára 3 kor. Felülfizetések köszönettel Fogadtattak. Jegyek előre válthatók Papp János gyogyszerész urnál. A mulatság iránt általános az érdeklődés. Nemcsak azért, mert az elemes és mindenekfelett népszerű és kedves rendezőség 101 protektorral igyekezett a sikert biztosítani; hanem főképpen azért, mert oly eszmét szolgálnak, mely minden más czimnél magasabban áll: az emberbaráti szeretet eszméjét.

— **Ekegyülés Brassóban.** Az Erdélyi Kárpát-Egyesület a mai napon közgyűlést tart Brassóban br. Feilitsch Arthur elnöklete alatt. Tegnap délután érkeztek a közgyűlés tagjai Brassóba, hol d. u. 2 órakor ünnepélyes fogadtatásban részesültek. Délután a sikert Árpád-emléket koszorúzták meg. Holnap kirándulást tesznek a román határszélyre, a mesés szépségű Szinaiaiba.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon jó barátaink és ösmerőseink, kik igaz részvétellel voltak irántunk mely bánatunkban s kik bármily csekély szíveséget is tettek mi velünk, drága halottunk eltemetése alkalomával, fogadják ezen az uton is hálás köszönetüket. A gyászoló Asztalos-család.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVÍZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Unghváry László

300 holdas gyümölcsfa-iskolája, szőlő- és borgazdasága
CZEGLÉDEN.

SZŐLŐT

szállítók rendkívül édeset és zamatosat első rendű minőségben

Postán

Borszőlőből augusztus 20-25-étől kezdődően eleinte Oportó és Ezerjó, később pedig Mézostóher, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beküldése mellett az ország bármely postaalomására bérmentve 5 kilós ládában 1 fnt 15 kr.-ért.

Csemegeaszőlőből (piros és fehér szőlőből) szeptember 1-10-én kezdve bérmentve 5 kilónként 1 fnt 30 kr.-ért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeaszőlők királya!) szintén szeptember 1-10-én kezdve, bérmentve 5 kilónként 1 fnt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldené. Epen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállítólevéllel 3 láda szőlőt is lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a rendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be 3 láda szőlőért.

Vasuton

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5-10-15 kilós kosokban kilónként 14 krajczárért.

Csemegeaszőlőből (piros és fehér szőlőből) fenti nagyságu láda és kosokban 18 krajczárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeaszőlők királya!) a fenti nagyságu kosok és ládáknál 22 krajczárért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaknál is az elegység tisztá súlynak számítatik, míg a 10 és 15 kilós kétfülü kosaknál a tiszta szőlősúly lesz számításba véve és külön lesz a kas ára a rendelő terhére 25-30 krajczárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a rendelő tulajdonát képezik, azonban mint sajátjukat több ízben megöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, üdében és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1-2 krajczárral kilónként. Epen ezért tesznek többre összeállani és együtt 50-100 kilót is rendelni. — Ha a megüzöm egyszerűen 300-600-1000 kilót rendel és rendelését többször megismételi, megfelelő engedményben részesül.

A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést egyáltalában nem fogantatosítok. Vasuti szállítványoknál a fenti árakban a jelkiszármazás eszámolás, a vasúthoz vitel, a szállítólevél és a kövezetvám költsége is befigyaltatik.

Fentiekben kívül mindenféle gyümölcsfából nemes ojtvány, gyümölcsfa-vadonoz, sima és gyökeres vessző, továbbá gleditsia és akáczfa is kapható. Nemkülönböztetve saját termesű, kitűnő minőségű új és ó borok borsókat és palaezokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni. 278 2-5

Sz. 1297-1903.
tkvi.

Arverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Pátria takarékpénztár részvénytársaság végrehajtónak Krisztea Péter végrehajtást szenvedő ellen 36 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében a nagyszerű 39 sz. tjkvben A + 2 r. 378 a 74 hr. sz. ingatlanára 53 kor., a 3 r. 446 hr. sz. 19 kor., a 6 r. 612 132 hr. sz. 3 kor., a 8 r. 768 hr. sz. 16 kor., a 9 r. 1606 hr. sz. 7 kor., a 10 r. 1113 hr. sz. 90 kor., a 12 r. 1233 hr. sz. 89 kor., a 13-14 r. 1282, 1285 hr. sz. 280 kor., a 16-17 r. 1438, 1441 hr. sz. 10 kor., a 18 r. 1496 hr. sz. 58 kor., a 22 r. 2200 hr. sz. 21 kor., a 2278 hr. sz. 21 kor., a 23 r. 2356 hr. sz. 36 kor., a 27 r. 2887 hr. sz. 10 kor., a 28 r. 2954 hr. sz. 33 kor., a 30 r. 3037, 3038 hr. sz. 18 kor., a 31 r. 3086 hr. sz. 11 kor., a 36 r. 3710 hr. sz. 87 kor., a 38 r. 4008 hr. sz. 171 kor. s a 48 r. 2776 2 hr. sz. ingatlanára 55 korona megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi szeptember hó 22-én d. e. 10 órakor Nagyszerű közszékházán tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fognak adni.

Árverezni szándékozók kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldött

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolítottatnának 3 koronától. Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Regi fogsorok átalakítottak.

Videkiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Számos elismerés és bizalom nyilatkozat igazolja azt, hogy

kezehez letenni, avagy az 1881 évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervény átszolgáltatni.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság. Balázsfalván, 1903. évi május 10-én.

Csiszér,
kir. albiró.

281 1-1

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmebe ajánlom a n. é. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czeli Frigyes és fia czég pinczejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecsénye	—80 "
1 " " rizling	1— "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	240 "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	130 "
7 " " " " " " " " " "	220 "
3 1/2 " " " " " " " " " "	710 "
7 " " " " " " " " " "	2— "
3 1/2 " " " " " " " " " "	120 "
7 " " " " " " " " " "	160 "
5 " " " " " " " " " "	140 "
3 1/2 " " " " " " " " " "	1— "

Továbbá kaphatók: naponta friss szebeni felvágottak, valamint csemege-sajt és friss székely turó, ugyszintén finom likörök, tea-sütemény, tea, rum.

T. vevőim szíves partfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
sütő.

Naponta kétszer friss sütemény

Csukák és bonbonok.

Első rendű gőzmalmi lisztek nagy rakátára.

Tartós, szagtalan. Azonnal szárad.

CHRISTOPH-LAK

a legjobb mázó anyag a padlóra

lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a keletet en szag és lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja elkerülteik E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A padló nedves tárgyakkal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapadló fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akárcsak az olajfesték fedi be a padlót s egyuttal fényt ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi és új padlóra Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás, stb.: van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új padlóra és parkettra: mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékekkel már bemázolt egészen új padlóra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fedi el a fa-mustrát.

Postacsomag körülbelül 35 négyzög méter (2 köznégyzögű szobára való) 5 fnt 90 kr. vagy 9 1/2 márká. A közvetlen megrendelések minden városban, ahol rakatárak vannak ide küldendők. Minta másolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevarárlásnál tessék jól vigyázni a czege s a gyári jegyre, mivel az a több mint 35 éve létező gyártmányt sokféle utánozzak és hamisítják, rossz és gyakran a czeleknak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

CHRISTOPH FERENCZ

a valódi szobapadló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója. 284 11-15.

Nagynyed: CIRNER J. JÓZSEF.

Csakis Christoph-lakot kerjünk!

A szoba azonnal használatb.

Hirdetéseket

felvez lapunk kiadóhivatala.

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizományos a legkitűnőbb magyar zománcolt bádgedény garnak, oly előnyös árakat értem el, hogy a márvány zománcu legegészségesebb főző-edényeket felére leszállított áron adhatom el; bárki egy kis csupor vételével (8 kr.) meggyőződhetik az előnyös vétel felől. Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2 kupás 25 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra” kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen olcsók: 90 krtól fölfelé — ugyszinté más nemü zománcos edényekhez hasonló olcsó áron nagy kiválasztásban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatásu keserűviz 2-3 napig tart „Ferencz József” keserűviz nálam kapható, ugyszintén az alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki horviz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József Loser János horgony jegyű), Előpataki, Giesshübli, Karlsbadi, Krondorfi, Levicoi, Margit, Marienbadi, Salvátor, Selters, Sztojka, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzenes.

Egy 4 szoba, konyha, pincze és melléképületekből álló lakás kiadó.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok betegségtől megvédve étvágyuk, erejük javul. Tehenek jobb és több tejet adnak, jobb kedvűek lesznek; disznóknak szarvasmarháknak juhoknak igen ajánlható biztos óvszer. Eredeti olmozott csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányu sodrony-fonataimat ajánlom mint legegészségesebb, legolcsóbbat, legtartósabbat, bármiféle kerítéshez, ugy szintén ónozott tuskés sodronyt legolcsóbb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgálicz. Vermorel! permetezők, Raffia szótőkötöző legolcsóbb árban, kékkő szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Fogorvosi intézet:

BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50. szám I. em.
Royal-szállóval szemben.

Fogorvos: **LÖFLER EMIL.**
Foghuzás érzéstelenítve.
Tartós plombák.
Rendel: d. e. 10-12 és d. u. 3-7-ig

Fogtechnikai vezető: **GROSSMANN S.**
a párizsi fogorvosi akadémia kiállításán a keresztel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünneppnapokon is.
Méréselt árak. Részletfizetésre is.

TÁNGEL JOZSEF
női, férfi és gyermek divatáru üzletében
NAGYENYEDEN

a legszolidabb szabott árak mellett
csakis mindig
a legjobb minőségű áruk lesznek kiszolgálva.

BERTALAN.

észévtársaság

magyar részvény-

Zacherlin

Kíváncsi lesznál, mint eddig el nem ért „Rovarpusztító.”

Azonban csak üvegen vásároljuk.

<p>Nagyenyed.</p> <p>Bisztricsány Lajos, Cirner J. József, Fenichel Jakab, Fesztinger A. Dávid, ifj. Lázár Károly, Winkler János.</p>	<p>Abrudbánya.</p> <p>Molnár Árpád, Skalangya József.</p> <p>Balázsfalva.</p> <p>Schiessl Károly, Schuller Lajos,</p>	<p>Sinberger Salamon, „Causum” Kereskedelmi r. t.</p> <p>Gyulafehérvár.</p> <p>Fingerhut Jakab, Frohlich Gyula, Jakabfy Albert,</p>	<p>ifj. Misselbacher J. B. Petri J. W. Schlesinger Testvérek.</p> <p>Marosujvár.</p> <p>Filla Ede, Virág Tamás.</p> <p>277 4-18</p>
--	---	--	--

Sz. 1184-1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Albina nagyszabéni takaré- és hitelintézet végrehajtatónak Vulkán János és társai végrehajtást szenvedők ellen 55 kor. tőke és járuléka iránti végrehajtás ügyében az oláhbesztercei 272 sz. tkjében A + 1 r. 176 1 177 2 hr. sz. ingatlanra 402 kor., az oláhbesztercei 628 sz. tkjében A - 1 r. 5 1 2, 6 3 2 hr. sz. ingatlanra 376 koronában; az A + 2 r. 1017/1 hr. sz. ingatlanra 42 kor., s végül Árván Önt a Todikáé végrehajtást szenvedőnek az oláhbesztercei 478 sz. tkjében A + 1 r. 851 hr. sz. ingatlanára 67 kor., a 2 r. 883 2 hr. sz. 160 kor., a 3 r. 1151 hr. sz. 164 kor., a 4 r. 1639 2 hr. sz. 30 kor. s az 5 r. 1698 2 hr. sz. ingatlanra 197 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1903. évi szeptember hó 14-ik napján d. e. 10 órákor Oláhbeszterce községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áról is el fogják adni.

Árverési szándékok kötelesek az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 § jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. évi LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénz csak a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Balázsfalván, 1903. évi május hó 11-én.

Csiszér,
kir. albiró.

282 1-1

Somatose

oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (fogás fehérnye és só) majdnem izetlen könnyen oldható por alakban

a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, mellegegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, gyermekgyógyosoknak, angolkorban szenvedő gyermekeknek, gyógyulóknek

Vas-Somatose alakjában pedig különösen **Sápkorban** szenvedőknek orvosi ajánlva.

Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Csak eredeti csomagolásban való.

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA
(tulajdonos: BOTH DEZSŐ)

Eszközöl: mindenféle üzletek gyárak ipartelepek, földbirtokok, házak eladását és vevését úgy Budapesten, mint bárhol Magyarországon, valamint kölcsönökét földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25/a.

Törlesztéses kölcsön

igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonárákkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** 3/4-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés céljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokiv-másolatát hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavaztatjuk meg, ugymint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes felévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő.
225 22-30

A gyulafehérvári róm. kath. főgimnáziumban használandó

TANKÖNYVEK

az 1903-4 tanévre, valamint előírás szerinti füzetek, irók és rajzeszközök

kaphatók

SCHÄSER FERENCZ
könyv- és papirkereskedésében

Gyulafehérvárt, Vár-utca (Hungária száll. szemben.)
280 2-4

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy csak 2 forint 96 krajczárért a következő pompás aranyűjtemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zselóra, pontosan járó, 3 évi jóállással; 1 valódi goldin vagy nikkell páncélórán; 3 drb valódi goldin gyűrű legújabb lagon, smilli brilliákkal; 2 legfin goldin nyakkendő; 2 valódi goldin ujdívatu fülönfüggő; 1 tok a horgonyórahoz; 1 párisi módszerű goldin mellű; 1 goldin vagy nikkell függelék a lánchoz. Nem tetsző kieserlettik, vagy a pénz visszatérítettik, tehát rizikó kizárva. Más hasonló hirdetés utánzat.

Minden pompás ékszer a horgony-rem. órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPPELLNER & HOLZER

óra- és aranyeműk en gros gyári raktárában
Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

70 34-52

Tisztelettel értesitem a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy úgy

SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ,

valamint az összes e szakmába vágó munkát, mint **aranyozást** stb. elvállalok **szolid ár és pontos kivitelben felelősség mellett.**

Miután e terezen évek óta önállóan dolgozom a t. közönség teljes melegegésére, kerem a n. é. közönség b. párfogását.

Tisztelettel 273 4-4

ZSIGMOND JÓZSEF szobafestő,
Felszeg-utca 13.

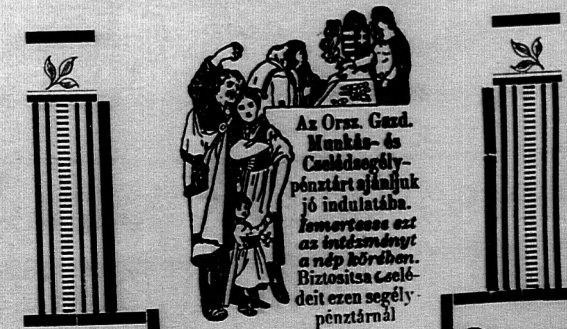
Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r. t.

Alaptőke: 300.000 korona.

Tartalékalap: 100.000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9-12 óráig.

Az Orsz. Csud. Munkás- és Csakmunkás-pénztári aljának jó indulatba. Immortense ezt az intézményt a nép birtokában. Biztosan csokorban ezen segély-pénztárnál